

ДЕЯКІ ПРОГАЛИНИ СУЧАСНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АКЦІОНЕРНИМИ ТОВАРИСТВАМИ

Прогресивним кроком у врегулюванні діяльності корпоративних підприємств було прийняття Закону України „Про акціонерні товариства”, що зумовлене нагальною економічною необхідністю для успішного функціонування і розвитку ринкової економіки в нашій державі. Проте цей крок є дещо суперечливий. З одного боку закон усуває окремі законодавчі прогалини на ринку цінних паперів, а з іншого – він має низку недоліків, неточностей і проблем для учасників корпоративних відносин.

Основними недоліками, які необхідно врегулювати найближчим часом є:

1. В силі залишається одна з найсуперечливіших норм стосовно діяльності акціонерного товариства, а саме: загальні збори товариства мають кворум за умови реєстрації акціонерів, які разом володіють не менше як 60% акцій, що голосують. Тож існує можливість зірвати збори, якщо власники 40 % +1 акція не з'являться на засідання. У Російській Федерації відповідно до Закону „Об акционерных обществах” (1995 р.) правомочність загальних зборів визначається більше 50% голосуючих акцій; у Республіці Казахстан – правомочність підтверджується присутністю 50% голосуючих акцій; у Чехії – 50%+1 акція; у Франції – для проведення зборів акціонерів досить присутності акціонерів (або їх представників), що володіють 25% голосуючих акцій [1, с. 11; 2, с. 33].

2. Зберігається механізм створення ревізійних комісій з акціонерів та їх представників. Така комісія не може бути незалежною і об'єктивною, співпраця з незалежними аудиторськими компаніями дає змогу акціонерам одержати достовірну інформацію. Однак, жоден із законопроектів України загалом та Закону України „Про акціонерні товариства” зокрема, не містить питань пов'язаних із відповідальністю та незалежністю аудиторів. Аудиторські фірми можуть легко уникати відповідальності за неправильні висновки завдяки двом факторам: - аудиторські фірми можуть набувати форми акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю з дуже малим власним капіталом; - вони можуть застосовувати в аудиторських контрактах застереження щодо звільнення їх від будь-якої відповідальності [3];

3. Негативно може бути оцінена іноземними інвесторами, які мають намір встановити контроль над українським підприємством, норма Закону „Про акціонерні товариства”, що передбачає наслідки придбання контрольного пакета акцій (понад 50% простих акцій). Відповідно до цього закону інвестор, що придбав контрольний пакет акцій, зобов'язаний протягом 20 днів з дати придбання зробити усім іншим акціонерам товариства публічну

безвідкличну пропозицію про придбання належних їм акцій за ціною, не менше ринкової. Однак вважаємо необхідним доповнити дане положення і тим, що крупний інвестор має право у певних випадках вимагати від дрібних акціонерів примусового продажу належних їм акцій, схожа схема діє у законодавствах іноземних країн [4].

4. Частиною 2, ст. 30 Закону України „про акціонерні товариства” передбачено строк виплати дивідендів не пізніше шести місяців після звітного року. Такий строк виплати дивідендів з огляду на нестабільну економічну ситуацію в країні може виявитися надто довгим і призвести до інфляції. Враховуючи досвід країн-сусідів, зокрема Російської Федерації (де відповідно до Закону „Об акционерных обществах” він не повинен перевищувати 60 днів з дня прийняття рішення про виплату річних дивідендів), видається доцільним скоротити його хоча б до чотирьох місяців [2, с. 34].

5. Відсутність чітко визначених повноважень корпоративного секретаря. Корпоративний секретар – це новий для України топ-менеджер компанії, основне завдання якого забезпечити чітку взаємодію між менеджментом компанії, її власниками (акціонерами) і інвесторами. Посада корпоративного секретаря запроваджується для допомоги спостережній й правлінню в ефективному запровадженні належної практики корпоративного управління, яка відповідає потребам компанії та міжнародним стандартам [5].

Тому, для врегулювання законодавства України з питань управління акціонерними товариствами потрібно врахувати вище вказані аспекти.

Література

1. Дяковський Д. А. Особливості сучасного правового регулювання діяльності акціонерних товариств в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.library.ukma.kiev.ua/e-lib/Mahisterium/MAG_ISSUE35_2009_economy/02_dyakovskiy_da.pdf

2. Саракун І. Б. Перспективи правового забезпечення здійснення корпоративних прав // Цивільне право та цивільний процес: актуальні питання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndippp.gov.ua/Schorichnuk/Sarakun.pdf>

3. Рекомендації щодо економічних та інституціональних реформ 2009. Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки – Київ, квітень 2009. – 120 с.

4. Щербина Е. Переваги Закону „про акціонерні товариства” для іноземних акціонерів та складнощі у застосуванні окремих новел [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/jurclub/article/2879.aspx>

5. Черпак А. Роль корпоративного секретаря у здійсненні корпоративного контролю в акціонерних товариствах // Стратегія економічного розвитку України. – 2005. – Випуск 17. – С. 92-100